

15 -ാം കേരള നിയമസഭ

9 -ാം സമ്മേളനം

നക്ഷത്രചിഹ്നമിട്ട ചോദ്യം നം. 21

08-08-2023 - ൽ മറുപടിയ്ക്ക്

ഭക്ഷ്യസുരക്ഷാ വകുപ്പിന്റെ എൻഫോഴ്സ്മെന്റ് പ്രവർത്തനങ്ങൾ

ചോദ്യം		ഉത്തരം			
<p>ഡോ. സുജിത് വിജയൻപിള്ള, ശ്രീ ഡി കെ മുരളി, ശ്രീ. പി. മമ്മിക്കുട്ടി, ശ്രീമതി കാന്തതിൽ ജമീല</p>		<p>ശ്രീമതി വീണാ ജോർജ്ജ് (ആരോഗ്യ- വനിത-ശിശുവികസന വകുപ്പ് മന്ത്രി)</p>			
(എ)	<p>ദേശീയ ഭക്ഷ്യസുരക്ഷാ സൂചികയിൽ സംസ്ഥാനത്തിന് ദേശീയതലത്തിൽ ഒന്നാം സ്ഥാനം ലഭിച്ചിട്ടുണ്ടോ; ഏതൊക്കെ മേഖലകളിലെ മികവിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് കേരളം ഈ സ്ഥാനം കൈവരിച്ചത്; ദേശീയ പുരസ്കാരം ലഭിക്കുന്നതിനടിസ്ഥാനമായ എന്തൊക്കെ കാര്യങ്ങളാണ് സംസ്ഥാനത്ത് നടപ്പിലാക്കിവരുന്നത്; വിശദാംശം നൽകാമോ;</p>	(എ)	<p>2022-23 കാലയളവിലെ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് ദേശീയ ഭക്ഷ്യ സുരക്ഷാ സൂചികയിൽ സംസ്ഥാനത്തിന് ഒന്നാം സ്ഥാനം ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഭക്ഷ്യ സുരക്ഷ ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിനായി സംസ്ഥാനങ്ങൾ നടത്തിയിട്ടുള്ള വിവിധ പ്രവർത്തനങ്ങൾ വിലയിരുത്തുന്നതിനായി ഫുഡ് സ്റ്റേറ്റി ആന്റ് സ്റ്റാൻഡേർഡ്സ് അതോറിറ്റി ഓഫ് ഇന്ത്യ (FSSAI) നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ള 6 മാനദണ്ഡങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് ഭക്ഷ്യ സുരക്ഷാ സൂചികയിൽ സംസ്ഥാനങ്ങളുടെ സ്ഥാനം നിർണ്ണയിക്കപ്പെടുന്നത്. ആയതിൽ വലിയ സംസ്ഥാനങ്ങളുടെ പട്ടികയിലാണ് കേരളം ഉൾപ്പെട്ടിട്ടുള്ളത്. ചുവടെ ചേർത്തിരിയ്ക്കുന്ന 6 മേഖലകളിലെ പ്രവർത്തന മികവാണ് ഇതിനായി പരിഗണിച്ചിട്ടുള്ളത്.</p> <p>1) Human Resources and Institutional Data</p> <p>2) Compliances</p> <p>3) Food Testing Infrastructure</p> <p>4) Training and Capacity Building</p> <p>5) Consumer Empowerment</p> <p>6) Improvement in SFSI Rank</p> <p>സംസ്ഥാനത്തിന് കഴിഞ്ഞ ഒരു വർഷക്കാലയളവിലെ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് വിവിധ മേഖലകളിൽ ചുവടെ ചേർക്കും പ്രകാരം FSSAI സ്കോർ നൽകിയിട്ടുണ്ട്.</p>		
	<table border="1"> <tr> <td>Large State</td> <td>Kerala</td> </tr> <tr> <td>Human Resources & Institutional Data</td> <td>8.5</td> </tr> </table>		Large State	Kerala	Human Resources & Institutional Data
Large State	Kerala				
Human Resources & Institutional Data	8.5				

Compliance	15
Food Testing Infrastructure	13.5
Training and Capacity Building	8
Consumer Empowerment	16
Improvement in SFSI Rank	2
Total	63

ഭക്ഷ്യ സുരക്ഷ ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് സംസ്ഥാനത്തെ എല്ലാ ഭക്ഷ്യ പരിശോധനാ ലബോറട്ടറികൾക്കും **NABL** അംഗീകാരം നേടിയതിനും പ്രസ്തുത ലാബുകളിൽ ഇന്റഗ്രേറ്റഡ് അസ്സെസ്സ്മെന്റ് നടത്തിയിട്ടുള്ളതും കൂടാതെ ലാബുകളിലെ ഫുഡ് അനലിസ്റ്റുമാരുടെ ഒഴിഞ്ഞു കിടന്നിട്ടുള്ള തസ്തികകളിൽ യോഗ്യരായ ഉദ്യോഗസ്ഥരെ നിയമിച്ചതും, ഒഴിഞ്ഞു കിടന്നിട്ടുള്ള ഭക്ഷ്യ സുരക്ഷാ തസ്തികകളിൽ ഉദ്യോഗസ്ഥരെ നിയമിച്ചതും, സംസ്ഥാനത്തെ എല്ലാ ജില്ലകളിലും സഞ്ചരിയ്ക്കുന്ന ഭക്ഷ്യ പരിശോധനാ ലബോറട്ടറിയുടെ പ്രവർത്തനം ഉറപ്പാക്കിയതിലും ആയതിൽ പരിശോധന, ട്രെയിനിംഗ്, ബോധവൽക്കരണം എന്നിവ നടത്തുന്നുണ്ടെന്നുള്ളതിനും കേന്ദ്ര ഭക്ഷ്യ സുരക്ഷാ അതോറിറ്റിയുടെ പ്രത്യേക പരാമർശം ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. രാജ്യത്ത് തന്നെ എല്ലാ ജില്ലകളിലും പൊതുജന സേവനത്തിനായി മൊബൈൽ ഫുഡ് ടെസ്റ്റിംഗ് ലബോറട്ടറിയുടെ സേവനം ഉറപ്പാക്കുന്ന ഏക സംസ്ഥാനമാണ് കേരളം. ആയതിന്റെ മാതൃകാപരമായ പ്രവർത്തനങ്ങളും **FSSAI** യുടെ അംഗീകാരത്തിന് കാരണമായിട്ടുണ്ട് .

(ബി) ഭക്ഷ്യസുരക്ഷാ വകുപ്പിന്റെ എൻഫോഴ്സ്മെന്റ് പ്രവർത്തനങ്ങൾ ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിനായി എന്തെല്ലാം നടപടികളാണ് സ്വീകരിച്ചുവരുന്നത്; ഭക്ഷ്യസുരക്ഷാ പരിശോധന, ലാബുകളുടെ പരിശോധന മികവ്, ജീവനക്കാർക്ക് പരിശീലനം എന്നിവ ഉറപ്പ് വരുത്തുന്നതിന് നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ടോ; വിശദമാക്കാമോ;

(ബി) ഭക്ഷ്യ സുരക്ഷാ ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി നടത്തിയ എൻഫോഴ്സ്മെന്റ് പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള 2022 ഏപ്രിൽ മുതൽ 2023 ജൂൺ വരെ 84681 പരിശോധനകൾ നടത്തുകയും പരിശോധനകളുടെ ഭാഗമായി 10144 എണ്ണം സ്റ്റാറ്റൂട്ടറി സാമ്പിളുകളും 27798 എണ്ണം സർവ്വയിലൻസ് സാമ്പിളുകളും ശേഖരിയ്ക്കുകയുണ്ടായി. പരിശോധനകളുടെ ഭാഗമായി ശേഖരിച്ച സ്റ്റാറ്റൂട്ടറി സാമ്പിളുകളിൽ 772 എണ്ണം Unsafe ആയും 315 എണ്ണം Substandard ആയും 573 എണ്ണം Misbranded ആയും പരിശോധനാ ഫലം ലഭിയ്ക്കുകയുണ്ടായി. ആയതിൽ ആവശ്യമായ തുടർ നിയമ നടപടികൾ ഉറപ്പാക്കിയിട്ടുള്ളതാണ്. വിവിധ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നടത്തിയ പരിശോധനയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ടി കാലയളവിൽ 10006 എണ്ണം നോട്ടീസുകളും 7121 എണ്ണം കോമ്പോണ്ടിംഗ് നോട്ടീസുകളും നൽകുകയുണ്ടായി. പിഴയിനത്തിൽ ടി കാലയളവിൽ

3,33,12,000/- രൂപ ഈടാക്കുകയും ചെയ്തു. പ്രസ്തുത കാലയളവിൽ 768 എണ്ണം അഡ്ജൂഡിക്കേഷൻ കേസുകളും 481 എണ്ണം പ്രോസിക്യൂഷൻ കേസുകളും ഫയൽ ചെയ്യുകയുണ്ടായി.

ഭക്ഷ്യ സുരക്ഷാ വകുപ്പിന്റെ നിയന്ത്രണത്തിൽ തിരുവനന്തപുരം, എറണാകുളം, കോഴിക്കോട് എന്നിവിടങ്ങളിൽ പ്രവർത്തിച്ച് വരുന്ന മൂന്ന് ലബോറട്ടറികളും NABL – FSSAI Integrated Assessment ൽ പങ്കെടുത്ത് മികവ് തെളിയിച്ചിട്ടുള്ളതാണ്. സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റെ നിയന്ത്രണത്തിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന ലാബുകൾ അത്തരം ഒരു അസസ്മെന്റ് വിജയകരമായി പൂർത്തിയാക്കി എന്നത് സംസ്ഥാനത്തിന് അഭിമാനകരമായ നേട്ടമാണ്. പ്രസ്തുത ലബോറട്ടറികളിലെല്ലാം തന്നെ

Liquid Chromatograph Coupled with Mass Spectrophotometer (LC-MS/MS), Gas Chromatograph coupled with Mass Spectrophotometer (GC-MS/MS), Inductively Coupled Plasma Optical Emission Spectrophotometer (ICP-OES), Inductively Coupled Plasma Mass Spectrophotometer (ICP-MS), Gas Chromatograph Flame Ionisation Detector (GC-FID) High-Performance Liquid Chromatography (HPLC)

ഇടങ്ങിയ അത്യാധുനിക ഉപകരണങ്ങൾ സജ്ജീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. പ്രസ്തുത ഉപകരണങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ച് ഭക്ഷ്യ വസ്തുക്കളിലെ കീടനാശിനിയുടെ സാന്നിധ്യം, മെറ്റൽസ്, ടോക്സിൻസ്, ആന്റിബയോട്ടിക്സ്, ഫാറ്റി ആസിഡ് പ്രൊഫൈൽ, പ്രിസർവേറ്റീവ്സ്, സിന്തറ്റിക് കളേഴ്സ്, ആന്റി ഓക്സിഡൻസ്, ആർട്ടിഫിഷ്യൽ സ്വീറ്റ്നേഴ്സ് എന്നിവയുടെ സാന്നിധ്യവും അളവും പരിശോധിച്ച് വരുന്നു. ഇതിനെല്ലാം തന്നെ NABL അംഗീകാരം ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്.

വകുപ്പിലുള്ള എല്ലാവിഭാഗം ജീവനക്കാരുടെയും കാര്യക്ഷമത വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനായി പരിശീലനം നൽകിവരുന്നു. നിയമ ലംഘനങ്ങൾക്കെതിരെ വകുപ്പ് സ്വീകരിച്ച് വരുന്ന നിയമ നടപടികൾ കുറ്റമറ്റതാക്കുകയും, കൂടുതൽ കാര്യക്ഷമമാക്കുകയും ചെയ്യുക എന്ന ഉദ്ദേശത്തോടുകൂടി വകുപ്പിലെ എൻഫോഴ്സ്മെന്റ് മിനിസ്റ്റീരിയൽ വിഭാഗം ജീവനക്കാർക്ക് തിരുവനന്തപുരം, എറണാകുളം, കോഴിക്കോട് എന്നീ മൂന്ന് മേഖലകളിലായി തിരിച്ച് ADGP (Prosecution) ന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ ലീഗൽ അവയർനസ് നൽകിയിരുന്നു. ഇത്തരത്തിലുള്ള കൂടുതൽ പരിശീലന പരിപാടികൾ വകുപ്പിലെ എല്ലാ വിഭാഗം ജീവനക്കാർക്കും നൽകുന്ന കാര്യവും

		<p>പരിശോധിച്ചു വരികയാണ്. പുതിയതായി ജോലിയിൽ പ്രവേശിച്ച 35 ഭക്ഷ്യ സുരക്ഷാ ഓഫീസർമാർക്ക് നിയമനടപടികൾ സ്വീകരിക്കുന്നതിന് ആവശ്യമായ രണ്ട് മാസം നീളുന്ന സ്റ്റാറ്റൂട്ടറി പരിശീലനം FSSAI യുടെ സഹകരണത്തോടുകൂടി പൂർത്തിയാക്കിയിട്ടുള്ളതും ആയവരെ നോട്ടീഫൈ ചെയ്തിട്ടുള്ളതുമാണ്. അതോടൊപ്പം തന്നെ പുതിയതായി പ്രൊമോഷൻ ലഭിച്ച 8 ഡെസിഗ്നേറ്റഡ് ഓഫീസർമാർക്കും സ്റ്റാറ്റൂട്ടറി പരിശീലനം ലഭ്യമാക്കിയിട്ടുള്ളതാണ്.</p> <p>വകുപ്പിന് കീഴിലുള്ള ലബോറട്ടറി വിഭാഗം ജീവനക്കാർക്കായി പാൽ, സുഗന്ധവ്യഞ്ജനങ്ങൾ, എണ്ണ, ധാന്യങ്ങൾ, പയറു വർഗ്ഗങ്ങൾ, നട്ട്സ്, ഫ്രൂട്ട് ആന്റ് ഫ്രൂട്ട് പ്രോഡക്ട്സ് എന്നിവയിലെ കീടനാശിനികൾ, ടോക്സിൻസ്, മെറ്റൽസ് എന്നിവയുടെ സാന്നിധ്യവും അളവും കണ്ട് പിടിക്കുന്നതിനുള്ള പരിശീലനം Vimta Labs, Hyderabad, Eurofins Lab, Bangalore എന്നിവിടങ്ങളിൽ വെച്ചും, റൈസ് ഫോർട്ടിഫിക്കന്റ് അനാലിസിസിലുള്ള പരിശീലനം Efrac Labs, Calcutta യിൽ വെച്ചും നൽകുകയുണ്ടായി. മത്സ്യത്തിലെ ഫോർമാലിൻ, ആന്റിബയോട്ടിക്സ്, കീടനാശിനി എന്നിവ കണ്ടെത്തുന്നതിനായി CIFT, Kochi ൽ വെച്ചും മാംസവും മാംസ ഉൽപ്പന്നങ്ങളുടെയും പരിശോധനയ്ക്കായി National Research Centre on Meat, Hyderabad ൽ വെച്ചും, പരിശീലനം നൽകുകയുണ്ടായി. Institute of Hotel Management, Bangalore ൽ വെച്ച് FSSAI സംഘടിപ്പിച്ച NABL Integrated Assessment നെക്കറിച്ച് അവബോധം, ടെസ്റ്റിംഗ് ലബോറട്ടറികൾക്ക് NABL ലഭ്യമാക്കുന്നതിനുള്ള മാനദണ്ഡങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളിച്ചുകൊണ്ടുള്ള ISO-IEC 17025:2017 എന്ന വിഷയത്തിലും പരിശീലനം ഈ കാലയളവിൽ നൽകിയിട്ടുണ്ട്.</p> <p>മിനിസ്റ്റീരിയൽ വിഭാഗം ജീവനക്കാർക്കായി SPARK, BIMS, BAMS, INCOME TAX, TDS, GST, GEM, E-OFFICE, RTI, MALAYALAM COMPUTING, COMPUTER AWARENESS, PERSONALITY DEVELOPMENT തുടങ്ങി നിരവധി പരിശീനലങ്ങൾ നൽകിയിട്ടുണ്ട്. കൂടുതൽ പരിശീനലങ്ങൾ തുടർന്നും നൽകുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ നടന്ന് വരുന്നു.</p>
(സി)	<p>സംസ്ഥാനത്ത് ഈറ്റ് റൈറ്റ് മേളകൾ സംഘടിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടോ; ഇതിന് പ്രത്യേക അംഗീകാരം ലഭിച്ചിട്ടുണ്ടോ; വിശദമാക്കാമോ;</p>	<p>(സി) 2022-23 കാലയളവിൽ സംസ്ഥാനത്തൊട്ടാകെ 155 ഈറ്റ് റൈറ്റ് മേളകൾ സംഘടിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇന്ത്യയിലെ സംസ്ഥാനങ്ങളിൽ ഏറ്റവും കൂടുതൽ ഈറ്റ് റൈറ്റ് മേളകൾ സംഘടിപ്പിച്ചതിന് FSSAI യുടെ പ്രത്യേക അംഗീകാരം കേരളത്തിന് ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്.</p>

(ഡി) ഭക്ഷ്യ സുരക്ഷാ സൂചികയിൽ ലഭിച്ച പുരസ്കാരങ്ങളും സംസ്ഥാനത്ത് നടത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങളും കേരളീയ സമൂഹത്തിന്റെ ആരോഗ്യ സംരക്ഷണം ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിന് എത്രത്തോളം സഹായകരമാണ്; വിശദമാക്കാമോ?

(ഡി) **Food Safety Compliance** ന്റെ ഭാഗമായി ലൈസൻസ് രജിസ്ട്രേഷൻ ഡ്രൈവുകൾ നടത്തി വരുന്നു. ആയതിന്റെ ഫലമായി ലൈസൻസ് രജിസ്ട്രേഷൻ എന്നിവയിൽ വർദ്ധനവ് ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. മാർക്കറ്റിൽ ലഭ്യമാകുന്ന ഭക്ഷ്യ വസ്തുക്കളുടെ ഗുണനിലവാരം ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിനായി എല്ലാ ഭക്ഷ്യ വസ്തുക്കളുടെയും സ്റ്റാറ്റൂട്ടറി/സർവ്വിലൻസ് സാമ്പിളുകൾ ഭക്ഷ്യ സുരക്ഷാ ഓഫീസർമാർ ശേഖരിയ്ക്കുന്നുണ്ട്. പൊതുജനങ്ങളെ ഭക്ഷ്യ സുരക്ഷാ വിഷയങ്ങളിൽ കൂടുതൽ ബോധവൽക്കരിക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി ഈറ്റ് റൈറ്റ് ഇൻഷിയേറ്റീവുകളായ ഈറ്റ് റൈറ്റ് സ്കൂൾ, ഈറ്റ് റൈറ്റ് കാമ്പസ്, ഈറ്റ് റൈറ്റ് സ്റ്റേഷൻ, ഭോഗ്, സേവ് ഫുഡ് ഷെയർ ഫുഡ്, ഹൈജീൻ റേറ്റിംഗ്, ക്ലീൻ സ്കീറ്റ് ഫുഡ് ഹബ്ബ്, ക്ലീൻ വെജിറ്റബിൾ മാർക്കറ്റ് എന്നിവ നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു. കേരളത്തിലെ ഭക്ഷ്യ പരിശോധനാ ലബോറട്ടറികളെല്ലാം തന്നെ **NABL** അംഗീകാരം നേടിയിട്ടുള്ളതും ഇന്റഗ്രേറ്റഡ് അസസ്സ്മെന്റ് കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ളവയുമാണ്. എല്ലാ ജില്ലകളിലും സഞ്ചരിയ്ക്കുന്ന ഭക്ഷ്യ പരിശോധനാ ലബോറട്ടറികൾ സജ്ജീകരിച്ചിട്ടുള്ളതും ആയത് വഴി പരിശോധന, ട്രെയിനിംഗ്, ബോധവൽക്കരണ പരിപാടികൾ എന്നിവ നടത്തി വരുന്നു. പൊതുജനങ്ങൾക്ക് ഭക്ഷ്യ വസ്തുക്കൾ പരിശോധിക്കുന്നതിനുള്ള സൗകര്യം സഞ്ചരിയ്ക്കുന്ന ഭക്ഷ്യ പരിശോധനാ ലാബുകളിൽ ലഭ്യമാണ്. **FSW** വഴി **Rapid Detection** ടെസ്റ്റുകൾ പൊതുജനങ്ങൾക്ക് പരിചയപ്പെടുത്തുന്നു. ബോധവൽക്കരണത്തിന്റെ ഭാഗമായി സ്കൂളുകളിലും കോളേജുകളിലും ഇതിന്റെ സേവനം ലഭ്യമാക്കുന്നുണ്ട്. **FSSAI** നിശ്ചയിച്ച വിവിധ മാനദണ്ഡങ്ങൾ പാലിച്ചുകൊണ്ട് അഭിമാനകരമായ രീതിയിൽ അംഗീകാരം ലഭിയ്ക്കുന്നതിന് ഭക്ഷ്യ സുരക്ഷാ വിഭാഗത്തിലെ വിവിധ മേഖലയിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥരുടെ ഏകോപിതമായ പ്രവർത്തനം ഉറപ്പാക്കിയുള്ള പ്രവർത്തനം ഈ ദേശീയ അംഗീകാരം ലഭിയ്ക്കുന്നതിന് കാരണമായി. കേവലം വ്യാപകമായ പരിശോധനകളിലൂടെ മാത്രം ഭക്ഷ്യ സുരക്ഷാ മേഖലയിൽ ആശങ്കയില്ലാത്ത സ്ഥിതിവിശേഷം സൃഷ്ടിക്കുവാൻ കഴിയുന്നതല്ല. ഇതൊരു കൂടുതൽ വാദിത്തമാണ്. **Food Safety and Standards Authority of India** നിശ്ചയിക്കുന്ന മാനദണ്ഡങ്ങൾ സംസ്ഥാനത്തിന്റെ പ്രഖ്യാപിത മൂദ്രാവാക്യത്തിന് ഉതകുന്ന രീതിയിലാണെന്നത് പ്രത്യേകം കാണേണ്ടതാണ്.

